

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Liikenne- ja katusuunnittelu
Suunnitteluyksikkö

14.6.2022

Mannerheimintien alueen katusuunnitelmien hyväksyminen

Katusuunnitelmista tehtyjen muistutusten käsittely

1. Katusuunnitelmien nähtävillä olo

Mannerheimintien alueen katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti 20.4 - 4.5.2022 välisen ajan. Suunnitelmien nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti Ruusankadun, Savilankadun, Eino Leinon kadun, Sallinkadun ja Toivonkadun kiinteistöjen omistajille suunnittelualueella sekä yleistiedoksiantona muille osallisille sekä Mannerheimintien kiinteistöille suunnittelualueella.

Suunnitelmista on tehty neljä muistutusta, jotka on käsitelty seuraavassa.

2. Muistutus 1

Muistutuksessa esitetään, että Sallinkadulle tulee lisätä vähintään sama määrä katupuita kuin viereiselle mitoiltaan vastaavalle Savilankadulle. Autopaikkojen määrän lisäys ei tule olla korjausten pääteema vaan toimivuuden ja viihtyvyyden lisäys.

Vastaus muistutukseen

Maanalaisen kunnallistekniikan vuoksi katupuiden sijoitus Sallinkadulle ei ole mahdollista. Sallinkadun kunnallistekniikan verkostojen tilantarve maan alla on suurempi Ruusankatuun ja Savilankatuun verrattuna, jolloin katupuille ei saada riittävää kasvualustaa. Katupuita ei voi istuttaa teknisten verkostojen päälle. Maanalainen kunnallistekniikka huomioiden puut jouduttaisiin Sallinkadulla sijoittamaan rakennusten seinälinjasta 3,5 metrin päähän, mikä on puiden kasvuolosuhteet huomioiden aivan liian lähellä. Ohjeellinen minimietäisyys rakennuksen seinälinjaan on 5 metriä. Ohjeiden mukaisilla mitoituksilla halutaan varmistaa puiden hyvinvointi, jotta puiden oksia ei jouduta leikkaamaan jatkuvasti, ja maanalaista kunnallistekniikkaa voidaan myöhemmin korjata ja huoltaa puiden juuristoa vahingoittamatta. Kadulle saadaan vihreyttä lisäämällä kadun pohjoisreunalle köynnöstelineitä pysäköinnin lomaan. Köynnökset voidaan sijoittaa lähemmäs rakennusta kuin puut ja niiden kasvualustan tilavuusvaatimus on pienempi kuin katupuiden, joten niille saadaan riittävät kasvuuolosuhteet. Suunnitelmasta poistetaan köynnösten lisäämisen vuoksi yksi vinopysäköintipaikka, mutta kadun pysäköintipaikkojen kokonaismäärä lisääntyy silti 4 kpl nykytilaan verrattuna.

3. Muistutus 2

Muistutuksessa huomautetaan, että huolimatta suunnittelun lähtökohdasta säilyttää kaupunkikuvallisesti merkittävä puurivi, on suunnitelmassa merkitty uusittavaksi vain noin puolet nykyisestä puumäärästä. Lopputuloksena on siten harva pienistä uusista puista koostuva surkean näköinen rivistö.

Lisäksi muistutuksessa huomautetaan, että pyörätien rakentamisessa Mannerheimintien varrelle ei ole otettu huomioon jo olemassa olevaa hyvin toimivaa pyörätiereittiä Urheilukadun varrella.

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Liikenne- ja katusuunnittelu
Suunnitteluyksikkö

14.6.2022

Lisäksi muistutuksessa huomautetaan, että pyöräteiden lisääminen Mannerheimintielle heikentää merkittävästi asukkaiden/jalankulkijoiden turvallisuutta huomioiden vilkas huoltoliikenteen pysäköinti kapeneville jalkakäytävillä.

Muistutuksessa esitetään, että yksisuuntaistettavalta Sallinkadulta tulisi olla mahdollista kääntyä autolla Mannerheimintielle sekä pohjoiseen että etelään.

Muistutuksessa esitetään, että Sallinkadulle merkitty huoltopysäköintipaikka on täysin tarpeeton huomioiden esim. Sallinkadun kiinteistöjen jätekuljetusautot, jotka pysähtyvät arkipäivisin kadulle arviolta yhteensä noin puoleksi tunniksi. Huoltoliikenteelle varattava pysäköintipaikka myös mitätöisi Sallinkadun parkkipaikkojen lisäyksen.

Vastaus muistutukseen

Katusuunnittelun keskeisenä kaupunkikuvallisena tavoitteena on ollut säilyttää Mannerheimintien itäreunan puurivi Töölön kisahallin eteläpäädyistä Savilankadun risteykseen saakka mahdollisimman yhtenäisenä kokonaisuutena ja parantaa uusittavien puiden kasvuolosuhteita. Katusuunnitelmassa Mannerheimintien itäreunan puurivistö on esitetty uusittavaksi kokonaisuudessaan istuttamalla mahdollisimman monta uutta puuta huomioiden uudet liikennejärjestelyt. Puuyksilöiden kasvualustan tilavuutta on pyritty kasvattamaan aiemmasta, jotta puilla on riittävät vesivarastot kuivien kesien varalle. Nykyisten puiden elinvoiman taantuminen ja selkeä ruskettuminen kuivien kesien seurauksena osoittaa, etteivät tämänhetkiset kasvuolosuhteet ole suurikokoisille puille riittävät. Suunnitelmassa kasvualustan tilavuutta on kasvatettu mm. pidentämällä puiden istutusvälejä. Tämä vaikuttaa, istutettavien puiden kokonaismäärään, mutta parantaa yksittäisten puuyksilöiden kasvuolosuhteita siten, että ne voivat kasvaa suurikokoisiksi. Itäreunan nykyisestä puurivistä poistetaan 46 lehmusta ja uuteen puuriviin istutetaan 31 lehmusta.

Suunnitelmissa esitetyt pyöräliikenteen järjestelyt perustuvat kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymään pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkkoon. Mannerheimintielle on jo laadittu hyväksytyt katusuunnitelmat sisältäen yksisuuntaiset pyörätiet suunnittelualueen eteläpuolelle välillä Postikatu – Runeberginkatu ja pohjoispuolelle välillä Päivärinnankatu - Reijolankatu ja ne tullaan rakentamaan Mannerheimintien peruskorjauksen yhteydessä. Pyöräliikenteen verkon jatkuvuuden ja pääkatustatuksen kannalta on loogista, että Mannerheimintiellä on oma pyöräilyinfransa. Pääkadun tulisi palvella kaikkia liikennemuotoja. Pyöräliikenteen infran puuttuminen johtaa nykyisin pyöräilyyn jalkakäytävillä, mikä on turvatonta sekä jalankulkijoille että pyöräilijöille. Suunnittelun tavoitteena on ollut erotella jalkakäytävä ja pyörätie toisistaan rakenteellisesti, jotta eri kulkumuodot ohjautuisivat ja pysyisivät niille varatuissa tiloissa paremmin, vähentäen siten konfliktitilanteita ja lisäten liikenneturvallisuutta.

Sallinkadun, Humalistonkadun ja Mannerheimintien risteys on nelihaaraliittymä. Risteys on muotoilultaan niin tiukka uusien liikennejärjestelyiden johdosta, ettei vasemmalle kääntyminen Sallinkadulta ja Humalistonkadulta Mannerheimintielle ole mahdollista. Liittymä on liikennevalo-ohjattu, eivätkä vasemmalle kääntyvät ajoneuvot mahdu kohtaamaan samassa valovaiheessa. Keskustan suuntaan pääsee ajamaan Sallinkadulta ainakin reittiä Mannerheimintie – Nordenskiöldinkatu – Urheilukatu. Vaikka uusi liikennejärjestely aiheuttaa jonkin verran kiertotarvetta, niin toisaalta Sallinkatu on lyhyt (90 metriä) ja vähäliikenteinen tonttikatu, jonka yksisuuntaistamisella parannetaan liikenneturvallisuutta Mannerheimintien risteyksessä ja lisätään alueen katujen pysäköintipaikkamäärää vinopysäköintipaikkojen lisäämisen myötä.

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Liikenne- ja katusuunnittelu
Suunnitteluyksikkö

14.6.2022

Koska huolto- ja saattoliikenteen mahdollisuudet heikkenevät Mannerheimintiellä, katusuunnitelmaan on päädytty lisäämään Mannerheimintielle ja sen sivukaduille huoltoliikenteelle varattuja lastaus- ja purkupaikkoja yhteensä 10 kappaletta. Paikat on pyritty sijoittamaan alueelle mahdollisimman tasaisesti huomioiden myös mm. liiketilöiden tarpeet. Tilanne on huoltoliikenteen edellytysten kannalta suunnitelmassa kokonaisuudessaan erilainen kuin nykyisin maastossa. Huoltoliikenteelle varatusta paikasta huolimatta Sallinkadun pysäköintipaikkamäärä lisääntyy 4 kpl nykytilaan verrattuna.

4. Muistutus 3

Muistutuksessa huomautetaan, että on virhe, että Mannerheimintieltä kaadetaan valtava määrä puita, eikä niiden tilalle istuteta uusia puita.

Muistutuksessa kysytään, että miksi Mannerheimintielle on rakennettava pyörätiet, vaikka ne eivät sinne mahdu, ja vaikka vieressä Urheilukadulla kulkee toimiva etelä-pohjoissuuntainen pyörätie.

Lisäksi muistutuksessa esitetään, että Savilankadullekin pitäisi istuttaa kapealatvuksisia katupuita ottaen mallia Savilankadusta.

Vastaus muistutukseen

Mannerheimintiellä joudutaan uusimaan katupuita uusien liikennejärjestelyiden sekä kadun peruskorjauksessa toteutettavan laajan kunnallistekniikan saneerauksen vuoksi. Suunnittelualueella kokonaisuudessaan huomioiden myös suunnittelualueeseen kuuluva "Helsingin puistikko" on poistettavia puita 52 kpl, istutettavia uusia puita 51 kpl ja säilyviä nykyisiä puita 52 kpl.

Mannerheimintien pyöräteiden tarpeeseen (huomioiden Urheilukadun rinnakkainen pyöräily-yhteys) on vastattu *muistutuksen 2* vastauksessa.

Savilankadun katupuiden istuttamisen osalta muistutukseen on vastattu *muistutuksen 1* vastauksessa.

5. Muistutus 4

Muistutuksessa esitetään, että pyöräkaista Toivonkadun eteläpuolella muutetaan osittain pyörätieksi, joka rakennetaan linja-autopysäkin odotustilan ja jalkakäytävän väliin. Pyöräliikenne ohjataan muutoksen myötä kiertämään linja-autopysäkin takaa. Linja-autopysäkki Toivonkadun eteläpuolella siirretään 1,50–2,00 metriä pohjoisemmaksi katusuunnitelmaehdotuksessa esitetyn pyöräkaistan tasolle, jotta jalkakäytävän ja linja-autopysäkin väliin jää tilaa pyörätielle. Linja-autopysäkin kierrettyään pyörätie palaa pyöräkaistaksi puukaistan ja ajoradan väliin.

Muistutuksessa esitetään lisäksi, että katusuunnitelmaa muutetaan tarvittaessa myös muilta osin edellä mainittujen muutosten soveltamiseksi muuhun suunnitelmaan.

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Liikenne- ja katusuunnittelu
Suunnitteluyksikkö

14.6.2022

Vastaus muistutukseen

Muistutuksessa esitetty ratkaisu, jossa pyörätie linjattaisiin linja-autopysäkin odotusalueen takaa, vaatisi pysäkkialueen ja pyöriteiden yhteensovittamisen vuoksi huomattavasti enemmän tilaa ajoradalta kuin suunnitelmassa esitetty ratkaisu. Pysäkin odotusalueen vähimmäisleveys on 2,8 metriä. Pysäkille pysähtyvää linja-autoa ei mahtuisi ohittamaan, mikä todennäköisesti heikentäisi hieman Mannerheimintien ja Toivonkadun risteuksen sujuvuutta bussin pysähtyessä pysäkille.

Suunnitelmassa esitetyllä ratkaisulla voidaan säilyttää Toivonkadun eteläreunan puurivissä 6 nykyistä hyväkuntoista katupuuta. Muistutuksessa ehdotetussa ratkaisussa 4 läntisintä nykyistä puuta jouduttaisiin poistamaan, eikä tilalle saataisi istutettua uusia puita samaan linjaan puurivin nykyisten puiden kanssa.

Toivonkadun linja-autopysäkillä kulkee tällä hetkellä ruuhka-aikaan yksi linja kymmenen minuutin välein eli 6 kertaa tunnissa. Linja-autojen kohtaamistilanteita on pyöräliikenteen kanssa huomattavasti vähemmän kuin esimerkiksi Mannerheimintien hyvin vilkkailla pysäkeillä. Suunnitelmassa esitettyä ratkaisua on suositeltu Helsingin pyöräliikenteen suunnitteluohjeessa käytettävän vain, kun pysäkillä pysähtyvien linja-autojen määrä on vähäinen, enintään 8 – 10 vuoroa/huipputunnissa. Ratkaisu on siis kaupungin pyöräliikenteen suunnitteluperiaatteiden ja -ohjeiden mukainen.

6. Muutokset katusuunnitelmiin

Muistutusten johdosta Sallinkadun katusuunnitelman muutosehdotuksen 13.5.2022 (muutos A) mukaisesti Sallinkadun pohjoisreunalle lisätään 4 köynnöstelinettä pysäköinnin lomaan. Köynnöstelineiden lisääminen vähentää kadulta yhden pysäköintipaikan.

Muistion vakuudeksi
Mika Kaalikoski